

Nro. 33.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 25-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Hadi Történetek.

A' közelebb múlt Posta napon dél után négy órakor költ különös Tudósítását a' Fels. hadi Cancelláriának azért nem közölhette a' Magy. Kurir Erd. Olvasóival, mivel már akkor sajtóba volt a' 32 ik számú újság levele Ezen Tudósításnak rövid foglalata ide megyen ki, hogy a' Szluiner Regementnek Obestere *Casimir*, April. 14-ik napján két oldalról meg támadván a' *Triestben* volt Frantziákat, sokakat közülök meg ölt, 30-at el fogott, az életben meg maradtakat el üzte, széllyel szórta. Az ottan talált ragadományát az ellenségnek, ugymint kényesöt, búzát, 's árrú portékat, a' mellyeket két milliommál fellyebb le-

het betsülni, vissza vette. E' mellett azon 22 láda pénzt is, a' mellyet a' Római udvar Contributió fejében a' Fr. ármádiához küldeni akart, és az Ankonai kikötő helyből *Triestbe* által is tétetett, szerentsésen el nyerte. — A' Cs. K. és Fr. ármádiák közt kötött fegyverfzűnésnek híret még azon napon, dél előtt 11 órakor vette *Casimir Oberster*, de már akkor vége vólt a' reánk nézve szerentsés tsatának.

Spanyól Ország.

Eddig mindenkor olly reménységben vala a' *Madritti* Kir. udvar, hogy a' *Lisbonai* udvart el szakaszthatja a' *Brittaniával* való szövetségétől; mivel mindazáltal még eddig is nem engedett a' *Brasiliai* hertzeg maga kedves ipajának a' Spanyol királynak, bizonyossan hadat fognak egymásnak izenni — Erre pedig leg inkább az adott alkalmatosságot, hogy *Jervis* Anglus Admirális, a' minapi téngeri ütközetben, el vezett emberei helyet Portugalliai hajos legényeket vett fel a' maga szolgálattyába, es a' Spanyoloktól el vétetett linea hajókat a' Portugalliai kikötő helyben készítette ki. — A' *Gallitziában* és *Estremadurában* lévő Spanyol ármádia 60000 főre fog szaporittatni, mellyre nézve minden tartományokban parantsolat küldetett a' retrutirozás eránt.

Azok ellen a' hajoseregbéli tisztek ellen, a' kik a' Febr. 14-ik napján történt tsatában kötelességeket nem miveltek, egy katona Commissió rendeltetett ki. — A' e' nép is annyira bosszonkodik reájok, hogy ha magokat mutatnák, bizonyossan meg kövezné őket, mint azon szerentsétlen ütközetnek valóságos okait.

Frantzia Ország.

Necker Úrnak a' Frantzia revolútióról írt könyvét nagyra magasztallyák ugyan a' Párisi közönséges levelek, de magát a' szerzőt ótsárolni meg nem szűnnek. — A' *Miroir*, az az, a' *Tükör*

nevű újság levél ekként itil ő rólla: Ő, *úgymond*, olly véggel írta ezen munkát, hogy az ellene mondott vádak ellen magát védelmezze. Minden ember, a' ki magát valamiben bűnösnek lenni érzi ekként szokott szóllani: Én nem tudom, nem miveltem, semmi részt nem vettem benne s. a. t. Ezzel menti mind *Necker*, mind más több magát, a' kik tudniillik messzéről utat készítettek a' revolúcióra, a' melly ha minden szerentsétlenség nélkül végre mehetett volna, bizonyossan mind ő, mind mások azzal ditsekedtenek volna, hogy ők készítették el, sőt ők is hajtották végre annak planumát. — Sokan, a' kik vagy magánosságba mentenek, vagy *Pilátus* módjára kezeiket meg mosván, ártatlanoknak lenni mondották magokat, ditsekedtenek volna a' respublika bölldogságának ezközlésével. — Jobb volna, ha most *Necker* Úr a' Revolúciónak fegyvere által meg öletett hóltaknak kertébe menne, 's ottan siratná meg a' maga bűneit."

A' Párisi Directorium meg üzente az ott tartózkodó Portugalliai követnek, hogy addig, mig a' Gyülekezetek a' magok képviselőiket kiválasztják, 15 mélföldnire távozna el a' várastól.

April. 3-ik napján következő jelentést küldött a' Directorium az öreg és ifjú Tanátshoz: Felettébb fájlallya, *úgymond*, a' végre hajtó Tanáts, hogy a' Respublikának ellenségei helyt nem adtanak a' mi békességes alkudozásainknak, és hogy kéntelenek vagyunk az idei hadakozást is el kezdeni. —

A' Sz. Pápa és Fr. Respublika közt szerzett békességet *April.* 3-ik napján terjesztette a' Directorium az 500 személyből álló Tanáts eleibe a' meg erősítés végett, mellyre nézve mingyárt akkor titkos Gyűllés tartattatott — A' Párisi közönséges levelek tagadják, hogy a' Fr. Respublika és Szárdiniai Király közt szoros *offensiva* es *defensiva* alliantzia köttetett volna; sőt azt is tagadják, hogy e' végből kurir küldettetett volna *Turinból Párisba*.

Az ennekelötte néhány hólnapokkal a' Sz. Domokos szigetéből *Bourdeauxba* (olvasd *Burdóba*) meg érkezett *Rochambeau* Fr. Generális keményen sürgeti azon hadi Commissiónak ki rendeltetését, a' melly az ő ellene mondatott vádakat meg vizsgállyá; de még ekkorig semmi választ nem vett *Truguet* tengeri dolgokra ügyelő ministertől. Most már nem kéreessel, hanem fenyegetődzéssel kezdett a' dologhoz, 's az egész Respublikát arra serkengeti, hogy itillye meg az ő maga vi-seletét, és azt is, ő lett legyen e' annak oka, hogy a' Sz. Domokos szigetét az Anglusok el vették, vagy pedig a' nevezett minister, a' kinek ő előre ki nyilatkoztatta azokat a' gonosz embereket, a' kik azon szép Coloniá el vesztésének valóságos okai vóltanak, és ámbár maga a' nevezett ministeris jól tudja ezt, még is mind ekkorig sem ki nem nyilatkoztatta, sem számadásra nem vonta őket. — *Mirmondoy* Generális *Rochambeau* Generálishoz küldött, 's ez által közönségessé tétetett levelében azt írja *Jan. 11-ik* napján, hogy azon szép sziget ma hólnap meg lábolhatatlan veszedelembe fog esni. Ennek pedig az oda küldetett *Commissarius Santhonax* a' leg főbb oka, a' ki is nagy baratságban lévén a' *Mulatták* Generálisával, bé húnnyt szemekkel nézi annak szörnyű kegyetlenségét, és hogy az oda való birtokosok rész szerént kegyetlenül meg ölettek, rész szerént életeknek meg tartása vegett, önként ki költöztek tulajdon honynyaikból, el hagyott örökségeiket pedig az ő szolgálk a' szeretsenyek foglalták el; végtére, hogy minden eleséges tárházak ki üresítettek, melly miatt szükségesképen éhel halásra kelletik a' szegény lakosoknak jutniok.

A' Párisi Directorium ollyatén jelentést tétetett az 500 személyből álló Tanátsnak, e' folyó hólnapnak kezdetében, hogy ámbár 12 millióra határoztatott legyen meg a' postákból bé menő jövedelem; de a' mint élzre vette, hat hólnapok el forgása alatt allig ment bé annak egy harmad része, és ha jobb rendelések nem tétetődnek, egészen ki fog száradni azon jövedelemnek kútfeje.

Amaz igen nevezetes Fr. tudósnak *Fenelon*-nak maradékai közül való affzony, a' jelenvaló revolútió alatt nagy szegénységre jutván, az 500 személyből álló ifjabb Tanátshoz folyamodott segedelem végett. *Chenier* ezen Tanátsnak egy nevezetes tagja az esedező személynek ügyét fel fogván, ekként szólott mellette: „Ez a' szerentsétlen személy, *úgymond*, kinek esedező levelét fel olvastattatok, a' Terroristáknak kegyetlen uralkodások alatt tulajdon szemeivel látta a' maga rokonait a' guillotinének éles bárgya alatt el vészni, kiknek egyéb vétkek nem vólt, hanem hogy egy olly férfiútól vették eredeteket, kinek jeles virtusait, kégyes életét és nagy talentomait a' leg későbbi idők történeteinek írott könyvei is hirdetni és magasztalni fogják. A' Respublikának újjá lett születése után azon erőlködött a' Convent, hogy azoknak maradékait, a' kik magokat igen érdeemessekké tették a' haza eránt, védelmezze és gyámolítsa, és az ő sok nyomorúságaikból származott keserőségeiket jótéteményei által, a' menyire lehet, meg enyhittse. — Kétség kívül ti is követni fogjátok ezen ditsőséges és a' nemzet méltóságához illő példát. — Kérlek benneteket vizsgálattassátok meg e' tárgyat az arra ki neveztetendő Commissió által. s. a. t.” *Chenier* kérését helybe hagyta, 's a' vizsgálókra bizta a' Tanáts.

Ezek után azokat a' Tudositásokat közlötte a' Directorium az ifjabb Tanátsal, a' mellyeket *Bonaparte* Fő vezértől, és a' *Korsikai* sziget Comendánsától *Gentili* Generálistól vett. — Az elsőbb nagyon ditsekedett a' maga győzedelmeivel, sőt még olly dolgokkal is, a' mellyek a' lehetőség Országának határait még által nem lépték. Kérkedett azzal is, hogy a' meg hódoltatott Olasz Orzági tartományoktól ki fatsartatott hadi sattsok úntig elegendők lesznek az ő ármadiájának ezen elztedőben való taplalására, ruháztatására, és a' hadakozásnak további folytatására. — Az utólsóbb, t. i. *Gentili* Generális illyetén jelentést tett *Korsikának* fő várasából Bastiából: Ez az Ország, *úgy*

mond, egészen le tsendesedett, minden tisztviselők magok hivataljoknak folytatásához látnak, mindnyájan okosan és mértékletesen viselik magokat, és akarmit fetsegjenek azok a' gonosz indulatú emberek, a' kik gyönyörködnek hazájoknak ótsárlásában, egy az igasság, mellynek ki mondására kötelesnek tartom magamat. — Itten semmi ellenkezés nintsen, mindenek tsendességben 's bátorságban élnek, a' honnyaikból ki költöztek lassan lassan mind vissza jönnek, a' kik ellen, hat hólnaptól fogva leg kissebb panaszom sem lehet, sem a' boszszúállásnak, sem a' szemre való hányásnak köztök helye nintsen. — Tellyességgel nem kedvellem a' függetleneket, gyűlölöm a' royalistákat, és sem az egyik sem a' másik részre hajlók nem találhatnák ezen sziget lakosai közt."

Marsiliából azt a' tudósítást vette a' Directorium, hogy Mart. 11-ik napján, 2 fregatte, és 2 brigantine hajók eveztenek ki a' *Tulóni* kikötő helyből, és hogy 6 linea hajó, 's 4 fregatte készüljenek a' ki evezésre *Brüey's* Contre-Admirál vezérlése alatt, de hová, hová nem? arról semmit sem jelentenek.

Batáviai Respublika.

Sok Belga városok instantiát küldöttek a' Hágai Conventnek az eránt, hogy az új Constitutionnak vagy bé vételére vagy megvetésére nézve ne a' tartományok, hanem fejenként voksollyanak a' lakosok. — Ezen esedező leveleknek megvissgáltatására különös Commissiót rendelt ki a' Convent.

A' könyvnyomtató sajtókra nézve azt végzette a' N. Gyűllés, hogy azt megszorítani ugyan nem kelletik; szükség lészzen mindazáltal egy olly Commissiót ki nevezni, a' melly mutassék módot és eszközt arra, miként lehessen a' könyvnyomtatás szabadságával való visszaélést el távoztatni.

A' Respublika hajó seregeinek új organizációját el végzette immár a' Hágai Convent. E' sze-

rént 1 Admirál Lajtinántja, 4 Vice-Admirálja, 6 Contre-Admirálja, 36 Kapitánnya fog a' Batáviai Respublika hajó seregeinek lenni. — Az Admirál-Lajtinántnak, ki is egy Feldmarsallal egy rangban leszen, esztendőnkent 7000 forint fizetése fog járni. Egy Vice-Admirálnak, a' ki egy rangban leszen a' Generál Lajtinántokkal, 4000 forint fizetése jár. — Egy Contre Admirálnak, mint General Majornak 2500 forintja. — Egy hájós Kapitánynak 1200 forintja leszen esztendőnkent. Ezen említett tiszteknek a' fizetések mind öszve 280100 forintokra fog menni — Pensiójokra 299900 forint rendeltetett.

E' folyó hólnap kezdetében néhány Frantzia katonák lövettének agyon Hágában végbe vitt gonosz tselekedeteik miatt. Képzelné is allig lehet, minémű hideg vérrel mentenek a' halálra. Egy közülök életének utolsó szempillantásáig dohányozott; másik akkor is dúdolt, midőn a' golyóbis belőle a' lelket ki űzte.

Német Ország.

A' *Hamburgban, Altonában és Koppenhágában* tartózkodó Frantzia emigránsok, három színű nemzeti kokárdákat, az az, pantlikából készült bokrétákat rakván kalapjaik mellé, mindnyájan republikanusoknak tartatni kívánnak, mivel mindnyájan nyughatatlan kívánsággal birnak hazájokba való vissza-térhetések eránt. Eggyiknek a' felesége fiat szülvén e' világra, azt meg nem kerestette, hanem a' Hamburgban lévő Fr. követhez vivén, bé iratta a' polgárok laistromába, 's így szólott: „*Ha én magam vissza nem térhetek is a' hazámba, leg alább a' maradékomra nézve végbe viszem, hogy valaha azon arany földnek lakosává lehessen.* — Ezek a' szerentsétlen emberek, a' Német Merkur jegyzése szerént, ezer meg ezer módot találnak kenyereknek keresésére, és akármirehöz nyúljanak mindenre alkalmatossabbak más nemzetbelieknél. — Mindenre természeti hajlandóságok és bámulásra méltó alkalmatos vóltok vagyon. — Sokan közülök száraz kenyéren és vizen

élnek, meg is a' mellett is tréfálodnak, enyelegnek, süvöltnek és tántzolnak egész nap. — Egyetlen egy pallérozott nemzetnek sincs illy szerentsés temperamentuma mint ezen bóldogtalan számkivetésben élő embereknek. — A' *Hamburgi* és *Altonai* jó szivű lakosok igen sok jót tesznek velek, ambar politica értelmekre nézve töllök különbözzenek, úgy gondolkozván, hogy nem tsak a' történetből, hanem az önnön hibaik miatt szerentsétlenné lett emberek eránt is könyörülönek kell a' jókerefztény embernek lenni. — Találatnak mindazáltal mind a' *Frantzia* mind a' *Brabantziai* és *Belga* emigránsok közt sokan olyanak, a' kik sok pénzt hoztak ki magokkal, vagy a' kiknek még most is sok pénz küldetik ki titkos úton módon a' hazájokból, és az illyenek haszinte nem fényesen is, de tsak ugyan jól élnek, és gyakorta való mulatságot tsinálnak magoknak.

Mogdeburghoz 3 óránira fekvő *Alvensleven* nevű helységben egy 24 esztendőös paraszt szolgáló léány egy szabó legényben annyira bele szeretett, hogy a' midön az ifjú reá únván más léány izemelylyel kezdett vólna társalkodni, elméjében meg háborodott, és semmi némű orvosló eszközök ki nem gyógyithatták ötöt nyavalyájából.

A' *Magyar Kurir* mostani *Írója* orvosi tudományának tökéletesítése végett 1777 ik esztendőben *Berlinbe* menvén, 's ottan a' *Charité* nevű közönséges ispotályban practisálván, egy melancholiába esett, 's ezen nyavalyájával már akkor két esztendeig gyötrődött ifju zászlótartóra akadt, a' kit hasonlóképen egy szép hajadonnal való szerelme, de az azzal való társalkodástól lett elzárattatása ejtett azon nyavalyába. — Egyébkor, akarmit befzéllet az ember hozzá, semmit nem felelt, tsak a' vállát vonogatta; ellenben a' midön valaki kedvesét emlegette, ülő helyéből fel ugrott, meg vidúlt, és bámulásra méltó ékessen szóllással befzélgetett kedves *Vénusáról*. — Végtere atyafiainak, és az orvosló Doktoroknak kérésére a' hajadonnak az atya meg engedvén a' zászló

tartónak, hogy házába mehessen, 's leányával társalkodhasson, a' Véous vitéze tökéletesen ki gyógyult előbbi nyavalyájából. — Ebből kettős tudomány következik, 1) a' felettébb való szerelem miatt könnyen meg háborodik az ifjúnak az esze. 2) Az illy elmebéli nyavalyának orvoslására leg jobb gyógyító szer találtatik a' leányok apatikájában. —

A' múlt téli hideg napoknak egyikén borjú vásárlásra ki menvén a' falukra egy *Heiligenstadti* mézáros legényke, a' városon kívül lévő kortsmában tele itta magát égett borral. A' nagy hó miatt el fáradván az erdőben egy fa alatt le ült, el aludt, és már közel vólt a' meg merevedéshez. A' vele lévő szelendek vagy mézáros ebnek több esze lévén mint néki magának, imitt amott mind addig futkosott, mig egy emberre tatálván előtte meg állott, a' farkat tsoválta, nyughatatlankodott, 's mintegy jajgatott, hol oda, hol vissza felé szaladt. Az ember nem tudván az ebnek nyughatatlanságát mire magyarázni, utánna ment, 's imé tsaknem halva találta a' mézáros legénykét, a' kit vállára vévén a' leg közelebb való faluba be vitte, a' hol a' félhólt mély álmából ismét fel ébredett. *Hát nintsené az oktalan állatoknak is eszek?*

Svétzia.

Egy *Stockholmi* Mártz. 28 kán irt levélből azt olvassuk, hogy azt a' jó rendet és tehetőséget eléggé ditsérni nem lehet, a' mellyel az oda való ifjú Király a' közönséges dolgokat folytatja, a' ki a' munkásságra maga adván a' leg első példát, az által a' dolgokba való helyes bé látásainak, és szorgalmatosságának is tsalhatatlan jeleit adja. — Az udvari nagy pompát, az eddig volóknál keskenyebb határok közé szoritotta. — Minden szeredán dél után audientziát szokott azoknak adni, valakik előtte, az ő különös bajokra való nézve instálni akarnak. — A' Király a' maga természetére szerént igen nyersen beszélleni, és a' maga erköltseit zabolán szokta tartani, a' kinek minden

tselekedetéből nagy kegyelmesség, és másokat magának megnyerő méltóság tettzik ki. — Ugy tettik, hogy Báró *Taube* és *Toll* Generálokhoz leg nagyobb bizodalommal viseltetik Ő Felsége. — *Carlsronában* 3. 44. ágyújú Fregattákat készítettek el fel-fegyverkezve, a' *Svétziai* kereskedő hajóknak ebben az esztendőben való óltalmazásokra nézve.

Török Ország.

A' *Konstantzinápolyi* újjabb levelekből azt olvassuk, hogy a' Török zsoldba vétetett Frantzia ártilleristák, a' Nagy Urat immár arra vitték, hogy a' Frantzia Respublika követje háza népéhez tartozókon kívül, *Konstantzinápolyból* minden Frantziáknak el-kell menni. — A' Török Országból vett újjabb levelek mind jobban jobban erőssittik azt a' hirt, hogy *Widdin* körül az Insurgensek száma nagyon kezdett szaporodni, a' melly a' Törököknek nem kevés ijedségre szolgálhatott alkalmatosságot, a' kik miatt, a' *Widdin* felé menő út bátor-ságos nem lévén, e' miatt a' kereskedés is nagyon akadályoztatik. — Ezen Insurgensek meg-zaboláz-tatásokra nézve, egynéhány Basák, nevezetesen pedig a' *Belgrádi* Basa olyan parantsolatot vett, hogy velek szembe szálljon, és őket, ha szépen nem lehet, erőszak tétellel is le tsendesittse, melly végett nagy készületek tétettetvén, azok nem egyéb-re, hanem egy rövid idő alatt való tsatára mutatnak. —

Orosz Birodalom.

A' *Pétersburgi* tudositások szerént, *Mart.* 21-ik napján indúltanak ki az Orosz Császár és Császárné Ő Felségek *Paulowszka* nevű résidentziájokból Moskau felé. — Harmad nappal annakútanna a' kórona örököse *Sándor*, más nap *Konstantin* nagy herezeg, és *Mart.* 27-ikén a' 4 idősb herczeg aszszonyok követték felséges szüleiket, és tsak *Miklós* nagy herczeg, és *Anna Pawlowna* nagy herczeg aszszony maradtanak Pétersburgban.

Mart. 9-ikén tettek le a' Császár és Császárné azon új palotának fundamentom kövét, melly *Mikhailow* palotájának fog neveztetni. A' fundamentom kövön külömbkülömbféle felülirások voltak. Az a' hétatosságnak, és a' hely meg szenteltésének végbe menetele után, ezüst és arányos kapák, kalapátsok, ezüsből készített vakoló eszköz, méz, és jáspis kőből téglá formára tsinált táblák vitettek az arra rendelt főbb rangú személyek által Ő Császári Felségek után, a' kiket a' papság, a' külső Országi követek és más méltóságos személyek kísértének.

A' könyv-sajtók eránt ki adatott Császári parantsolat által minden magános sajtók, ki vévén azokat, a' mellyek különös kérelemre meg hagyattak, el törültettek, minden hasznos könyveknek ki adattatásokra elegendők lévén, az Univerzitásoknak és más iskolaknak engedtetett könyv-sajtók. E' mellett keményen parantsoltatik a' könyvvissgálóknak, hogy az olyan munkákat, a' mellyek az Isten törvényeivel, a' Birodalom Constitutziójával, és a' jó erköltsökkel ellenkeznek, meg ne engedjék ki nyomtattatni. — Hasonló törvények alá rekesztettek a' könyv-árosok, az idegen tartományokból az Orosz Birodalomba bé vitetendő könyvekre nézve, sőt még az is meg parantsoltatik, hogy az isteni törvényekkel, az Ország Constitutziójával, és a' jó erköltsökkel ellenkező könyvek közönséges helyen meg égettessenek. Ennekfelette a' *Posta Directorium*nak is meg hagyta a' *Petersburgi* Tanáts, hogy a' közönséges újság levelekre és periodica irásokra nézve is erős vigyázattal legyen.

B é t s.

Gr. Gontreuil General Major, a' ki is a' *Tarvis* környékén történt tsata alkalmatosságával az egész *Reserva-Artillériát* az ellenség markától még mentette, 's ez által nagyon érdemessé tette magát a' Status eránt, *Károly* Kir. Fő Hertzeg

ajanlására a' M. Terésia vitézi Rendnek középső keresztyével ajándékozta meg Császár Ő Felsége.

Az Alsó Austriai Fő Kormányfőnek azon hirdetménye után, a' mellyben minden jó gondolkozású lakosok arra serkentettek, hogy a' hazá védelmezésére magokat el szánt és fegyvert fogott lakos tarsaik közül azoknak, a' kik vagy betegségbe, vagy sebbe eshetnek, meg könnyítésekre, ló szőrrel tömt derekalyokat, takaródzókat, lepedőket, párnákat, seb kötő ruhákat, tepést, 's több efféléket küldjenek, igen nagy buzgoságot mutattak Béts városának lakosai, és már is számos párnákat, lepedőket s. a. t. küldöttek az arra rendeltetett helyre, a' Sz. Agoston szerzetében lévő papoknak klastromába.

Es nem tsak a' keresztyény, hanem az Izrael környülméletett maradékai közül is sokan találtattak olyanak, a' kik nemtsak értekeikkel, hanem személyes szolgálatjokkal is kivanták Fels. Urunk eránt való hiveségeket meg mutatni. Egynéhány ifjú 's egészséges Izraeliták önként fegyvert kötvén tomporaikra, rész szerént a' kereskedő legényekből álló Corpusnál, rész szerént a' külső városbeli fegyverbe öltözött ifjagnál vettenek szolgálatot. — Egy derék Zsidó ifjú a' *Karajtzay* könnyűszerű lovas katonái közzé állott, meg maradván ösi vallásában. — Ezekből láthatni, hogy ez a' babonás nemzet is, apródonként le vetkezik ösi bal vélekedéseiből, és hasznosabb tagjává lenni igyekeznek a' Statusnak, mint vólt ennelötte.

A' közelebb múlt Szombaton költ udvari Diariumban azt hirdettette ki ezen Cs. K. Résidentianak Magistratusa, hogy mivel a' békeséges időkben az é folyó hólnapnak 16 ikán kezdödni szokott országos sokadalmat, a' jelenvaló háborús környülméltások miatt tartani nem lehet; tehát a' jövő Juliusnak 13 ik napján kezdödni szokott Margaréta napi sokadalom, nem a' *Leopoldstadtban*, hanem magában a' belső városban fog tartattatni.

Mellynek tudása a' Magyar és Erdely Országi kereskedőkne nézve is igen szükséges.

Elegyes Dolgok.

A' Római udvarnak eddig vólt Status Titoknokja *Busca* Kardinalis ezen hivataljáról maga lemondván, *Doria* Kardinalis emeltetett azon fontos hivatalra. — Minap el húnnyt Berlini nagy Tudós *Formey* helyett, *Mérián* Úr tétetett azon Királyi Akademiának örökös Titoknokjáva, e' helyett pedig *Doct. Selle* Kir. belső Tanátsos Úr a' *Philosophica Classis*nak Directorává. — Halván Frantzia Országának mostani Vénusa a' szép *Tal-lienné Bonaparte* fő vezérnek Róma várasa felé való közelgetését, ekként szóllott *Sieyes* Abbásnak: *Szent Atyám, reménylem, nem sokára Rómából fogod áldásodat nékem küldeni! Triest városának Frantziák által lett el foglaltatásat sok ágyúropogás által jelentette ki a' Párisi Directorium.* (Most már a' *Casimir Obester* által lett vizsgálva vétetését, és egyzersmind azt is ki kellene néki hirdettetni, hogy 22 láda pénzt nyertek ottan el a' Horváth katonák). *Bonaparte* keményen sürgette a' Directoriumnál, hogy a' midőn ő Austriába béüt, *Moró* Generális is jöjjön által a' Rénus jobb partyára, másként lehetetlen leszen nékie böldególni. — A' belső dolgokra ügyelő miniszternek *Benzech* polgárnak meg parantsolta a' Directorium, hogy ebben az esztendőben fényes pompával innepeltessenek meg a' nemzeti innepek. — Mondják, hogy a' szentséges Pápa a' reá vettett *Contributio* fejében, hármas koronái között egyiket, a' melly 5 millióra betsültetik, zalogképen adta vólna a' Fr. Respublikának. — *Bonaparte* Fő Vezér világos parantsolatjára semmi hadi adó nem vet-tetett *Virgilius* hazajára, *Mantua* szomszédságában fekvő *Pictolo* nevű helységetskére, sőt meg hagyta az oda való Fr. Commendánsnak, hogy az ostrom alatt annak okoztatott kárt pótoltassa ki. A' *Pictoloi* lakosok, a' kik sem deákúl, sem Olaszúl olvasni nem tudnak, mélységes tisztelet-

tel szoktak ezen tudós hazájokfiáról emlékezni, és még most is mutogattyák azon előfát, a' mellynek árnyékában a' kis *Virgil* 1800 esztendővel ennelötte e' világra született. De ök nem versírónak, hanem nagy bűvös bajos embernek tartják őtet, a' ki hitelfelett való tsudatételek által tette magát e' világ előtt hiressé. — Két hólnap alatt semmi Angliából jött neutralis hajóknak nem szabad a' Fr. kikötő helyekbe bé menni, e' mellett azon idő alatt minden *Angliával* való egyesség avagy levelezés keményen meg tiltatott. Az egész Orosz Birodalomban meg tiltatott a' kaffé és biliartos házakban a' kártyával való játék. — A' *Kosciusko* Lengyel Generális alatt szolgált, 's vele együtt fogságra vitetett *Zielinski* urat, maga Adjutánsának nevezte ki az Orosz Császár. — A' *Tyrolisban* el fogattatott spionok közül egynéhányát agyon lövetett B. *Kerpen* F. M. Lajtinánt a' maga *Corpusa* frontya előtt. — A' *Dünkerkai* kikötő helyből Anglia felé ki evezett Frantzia flottának hajóit rész szerént el fogta, rész szerént visszazúzta az ottan ólálkodott Anglus eskadre. — A' Frantzia Országba múlt esztendőben bé vitetett portékáknak 194, az onnan ki vitetteknek 192 millióra ment az árrok. — A' bé vitett eleségek és italok 84 millióra betsültetnek. — *April* 7 ik napján két Frantzia Igenieur tisztek tsipettek el *Neustadtban*, a' kik, paraszt ruhába öltözvén le akarták a' *Semmering* nevű hegyet rajzolni, a' melly magas hegy által Alsó Austria felső Styriától el választatik. — A' Saxoniai Val. Fejedelem afiszonynak szerentsés szüléséért, az egész tartományban ahétatosságok rendeltettek. — Azon Bécsi gazdag pénzváltó, a' ki a' közönséges Bankóban 200000 forintra való bankó czédulát váltattott fel pengő pénzre, 's ez által nagy nyughatatlanságba ejtette a' köz népet, *notabenebe* tétett. — Két kereskedő legényt, a' kik azt hireztették, hogy a' *Bécsi Bankó* nem sokára bankrotirozni fog, el fogatott a' Policzia, kiknek egyike mingyárt akkor a' katonák közzé adatott, a' másika pedig esztendeig való fenyték házra büntettetett.

A' fegyvert fogott Bécsi ifjúságból álló Corpus-nak kórmánya *Ferdinánd* Württembergi herczegre bizattatott. — A' deákok és a' kereskedő legények *Kloster-Neuburgba*, ide két óránira vagynak kvártélyban, és mindennap kéttzer gyakoroltatnák a' fegyverben. — E' folyó hólnapnak 11-ikén a' Ré-nus mellett fel mondották a' Frantziák a' fegyverszűnést, és akkor mingyárt vissza küldötték egymásnak a' kezeseket. A' fegyveres Tyrolisi lakosoknak a' száma 60000 főre tétetik.

Magyar Ország.

Somogy Vármegyéből Mart. 27-ik napján. Mi itten szomorú környülállások közzé vagyunk helyheztetve a' sok hitetlen, tsavargó, a' munkát kerülő, és más véresverejtékén elni akaró emberek miatt, éj egyik szerentsétlen 's irtóztató hir a' másikat késéri füleinkbe—A' múlt héten egy szegény ember marháival szöllejénél lévén, este, a' midőn kunyhójában le akarna nyugodni, két ember ment hozzája, a' kiket midőn kenyérrel 's borral kínált vólna, ismét tiz ember rohant bé hozzá, 's pénzt kértek tőlle, de ő nem adhatván, a' haramják testéről köntösét le húzták, magát a' földre le petzkeltek, és mind addig sütögették eleven parázs tűzzel, mig nem a' szegény ember sok kinok közt lelkét testéből ki fújta.

Nagy Atádon egy szegény vargának a' felesége el ment egy közel lévő vendégfogadóba innya több magához hasonló, a' veres és fejer bort nem utáló aszony pajtásaival. A' férje nem gyö-zvén a' felesége gustusának végét várni, kivált böltsöben lévő kis gyermekének sirásai miatt, a' ki nem bort, hanem tejet várt vólna az annyától, utánna ment, szép es tsendes móddal hivta haza; de ez inkább kívánván a' tsapszékben pajtásaival együtt iddogálni, mint a' férje mellett fe-künni; nem ment még akkor, hanem mikor már egészlen által járta az agyavelejét a' bor sze-sze. Ekkor haza menvén, egy nagy fejszével kö-

szönt bé az urához, 's úgy vágta fultövén, hogy soha többé felesége után a' kortsmába nem ment, ázután hólt testet egy szekérre fel tette, a' közel lévő erdőbe vitte, 's ott el vetette, mintha mások által ölettetett volna meg.

Meg hala e' mi Nemes Vármegyénkben két Erdemes jó Úr *Egyik* Tek. Tólnai *Festetits Lajos* Úr, a' kinek virtusait allig lehetne előszámlálni— a' ki nemcsak jó Törvénytudó, jó keresztény, hanem egyszersmind hatalmas gazda is vólt—Adjon Isten több illy hasznos eszközet a' mi N. Vármegyénknek, hagyott is maga után derék fia- kat, a' kik közül egyik a' Fels. Kir. Helytartó Tanátsnál, a' másik a' mi Vármegyénknél hasznos szolgálatot tesznek. A' *másik* meg hólt Úr *B. Majthényi*, a' ki kedves özvegyének, és életben lévő 11 árváinak felejthetetlen siralmat okozott.

* * *

Fogadásom tartya, hogy az olyan tudósítá- sokat, a' mellyeknek írója maga nevét el halgat- ja, soha a' Magy. Kurirba bé nem iktatom. Illyen tudósítások küldettek hozzám az el múlt Janaurius- ban *Visnyóról*, és nem régiben *Török Szentmiklós- ról*. Ez az utólsóbb valamelly kapisás divortia- lis processusról emlékezik, és otsmány dolgokat foglal magában. Ha ez úgy vagyon, vagy jelentse ki magát az író, vagy küldjön arról magistratua- lis tanúbizonyság levelet, és akkor másoknak tanúságára, mingyárt bé fogom azt újság leve- leimbe iktatni.

* * *

Az el múlt héten költ újság levelekbe bé tsú- szott hibáknak bizonyosan engedelmet fognak Erd Olvasóim adni, mihelyt meg tudják, hogy az előbbi betűzedöm is azok közt vagyon, a' kik hazájoknak védelmezésére önként fegyvert fogta- nak, 's helyette mások kezdték ezen munkát folytatni, még pedig olyanak, a' kiknek kezeik- ben soha magyar betűk nem forgottanak.